Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 21ης Μαρτίου 2024*

«Προδικαστική παραπομπή – Μεταφορές – Οδικές μεταφορές – Οδηγία 2006/126/ΕΚ – Άδεια οδήγησης – Προϋποθέσεις χορήγησης ή ανανέωσης – Ελάχιστες προδιαγραφές για τη σωματική και τη διανοητική ικανότητα – Όραση – Παράρτημα III, σημείο 6.4 – Αρχή της αναλογικότητας – Πρόσωπο που δεν πληροί την προδιαγραφή σχετικά με το οπτικό πεδίο – Θετική γνωμάτευση εμπειρογνωμόνων ιατρών σχετικά με την ικανότητα οδήγησης – Περιθώριο εκτίμησης στο πλαίσιο συγκεκριμένης περίπτωσης ελλείψει ρητής εξαίρεσης»

Στην υπόθεση C-703/22,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας, Κάτω Χώρες) με απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 2022, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο την ίδια ημέρα, στο πλαίσιο της δίκης

WU

κατά

Directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους N. Piçarra, πρόεδρο τμήματος, N. Jääskinen (εισηγητή) και M. Gavalec, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Pikamäe

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. K. Bulterman και M. H. S. Gijzen,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους A. Nijenhuis, P. Messina και G. Wilms,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του σημείου 6.4 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 2006/126/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για την άδεια οδήγησης (ΕΕ 2006, L 403, σ. 18), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/113/ΕΚ της Επιτροπής, της 25ης Αυγούστου 2009 (ΕΕ 2009, L 223, σ. 31) (στο εξής: οδηγία 2006/126).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του WU και της directive van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) (κεντρικής υπηρεσίας αδειών οδήγησης, Κάτω Χώρες), με αντικείμενο αποφάσεις της εν λόγω υπηρεσίας με τις οποίες, αφενός, απορρίφθηκε αίτηση του WU για την αναγνώριση της σωματικής και διανοητικής ικανότητάς του να οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα, και ιδίως οχήματα των κατηγοριών C και CE, στο πλαίσιο ανανέωσης της άδειας οδήγησής του, και, αφετέρου, δεν του χορηγήθηκε έτερη άδεια οδήγησης, γεωγραφικώς περιορισμένη στις Κάτω Χώρες.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 8 και 9 της οδηγίας 2006/126 έχουν ως ακολούθως:

«(8) Για λόγους οδικής ασφάλειας, θα πρέπει να καθορισθούν οι ελάχιστες απαιτήσεις για την έκδοση άδειας οδήγησης. Θα πρέπει να εναρμονισθούν οι κανόνες οι σχετικοί με τις εξετάσεις στις οποίες πρέπει να υποβάλλονται οι οδηγοί. Προς τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να προσδιορισθούν οι γνώσεις, τα προσόντα και η συμπεριφορά που συνδέονται με την οδήγηση μηχανοκίνητων οχημάτων, επίσης δε να καταρτισθούν οι εξετάσεις οδήγησης με βάση τις έννοιες αυτές και να επανακαθορισθούν οι ελάχιστες απαιτήσεις σωματικής και διανοητικής ικανότητας κατά την οδήγηση των οχημάτων αυτών.

(9) Η απόδειξη της πλήρους τήρησης των ελάχιστων προδιαγραφών σωματικής και διανοητικής ικανότητας κατά την οδήγηση για τους οδηγούς οχήματος που προορίζεται για μεταφορά επιβατών ή αγαθών θα πρέπει να παρέχεται κατά τη στιγμή της έκδοσης της άδειας οδήγησης και περιοδικά στη συνέχεια. Ο περιοδικός αυτός έλεγχος σύμφωνα με εθνικούς κανόνες συμμόρφωσης με ελάχιστες απαιτήσεις θα συντελέσει στην ελεύθερη κυκλοφορία των [προσώπων], στην αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και στο να ληφθεί περισσότερο υπόψη η ευθύνη των οδηγών αυτών των οχημάτων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επιβάλλουν ιατρικές εξετάσεις προκειμένου να διασφαλίσουν την τήρηση ελάχιστων απαιτήσεων σωματικής και διανοητικής ικανότητας για την οδήγηση άλλων μηχανοκίνητων οχημάτων. Για λόγους διαφάνειας, οι εξετάσεις αυτές θα πρέπει να συμπίπτουν με την ανανέωση της άδειας οδήγησης και να καθορίζονται συνεπώς από την διάρκεια ισχύος της άδειας.»

4 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας προβλέπει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη εκδίδουν τις εθνικές άδειες οδήγησης που βασίζονται στο κοινοτικό υπόδειγμα του Παραρτήματος Ι, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας. Το διακριτικό σήμα του εκδώσαντος την άδεια κράτους μέλους τίθεται εντός του εμβλήματος που απεικονίζεται στη σελίδα 1 του κοινοτικού υποδείγματος άδειας οδήγησης.»

5 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας:

«Τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν αμοιβαία τις άδειες οδήγησης που εκδίδουν.»

6 Το άρθρο 4 της ίδιας οδηγίας έχει ως εξής:

«1. Η άδεια οδήγησης που προβλέπεται στο άρθρο 1 παρέχει δικαίωμα οδήγησης μηχανοκίνητων οχημάτων των κατηγοριών που ορίζονται κατωτέρω. Μπορεί να εκδίδεται από το κατώτατο όριο ηλικίας που ορίζεται για κάθε κατηγορία. […]

[…]

4. αυτοκίνητα:

– ως “αυτοκίνητο” νοείται το μηχανοκίνητο όχημα που χρησιμοποιείται συνήθως για την οδική μεταφορά προσώπων ή αγαθών ή για την έλξη, επί οδού, οχημάτων που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά προσώπων ή αγαθών. Ο όρος αυτός περιλαμβάνει τα ηλεκτροκίνητα λεωφορεία (τρόλεϊ), δηλαδή τα οχήματα τα οποία συνδέονται με γραμμή μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος και δεν κυκλοφορούν σε τροχιά. Δεν περιλαμβάνει τους γεωργικούς και δασικούς ελκυστήρες·

[…]

στ) κατηγορία C:

αυτοκίνητα πλην εκείνων των κατηγοριών D1 ή D, η μέγιστη επιτρεπόμενη μάζα των οποίων υπερβαίνει τα 3 500 kg και τα οποία σχεδιάζονται και κατασκευάζονται για τη μεταφορά το πολύ οκτώ επιβατών, εκτός του οδηγού· τα αυτοκίνητα αυτής της κατηγορίας μπορούν να συνδυάζονται με ρυμουλκούμενο η μέγιστη επιτρεπόμενη μάζα του οποίου δεν υπερβαίνει τα 750 kg,

ζ) κατηγορία CE:

– με την επιφύλαξη των διατάξεων των κανόνων έγκρισης τύπου για τα συγκεκριμένα οχήματα, σύνολα συζευγμένων οχημάτων που αποτελούνται από έλκον όχημα το οποίο υπάγεται στην κατηγορία C και από ρυμουλκούμενο ή ημιρυμουλκούμενο του οποίου η μέγιστη επιτρεπόμενη μάζα υπερβαίνει τα 750 kg,

[…]».

7 Το άρθρο 7 της οδηγίας 2006/126 προβλέπει τα εξής:

«1. Η άδεια οδήγησης χορηγείται μόνο σε όσους υποψηφίους:

α) έχουν επιτύχει σε δοκιμασία ελέγχου των ικανοτήτων και της συμπεριφοράς και σε δοκιμασία ελέγχου των γνώσεων και πληρούν τις απαιτήσεις υγείας σύμφωνα με τις διατάξεις των Παραρτημάτων ΙΙ και ΙΙΙ·

[…]

3. Η ανανέωση της άδειας οδήγησης τη στιγμή της λήξης της διοικητικής της ισχύος υπόκειται στα ακόλουθα:

α) σε συνεχή εκπλήρωση των ελάχιστων προδιαγραφών για τη σωματική και διανοητική ικανότητα οδήγησης που περιγράφονται στο παράρτημα ΙΙΙ για τις άδειες οδήγησης των κατηγοριών C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E· και

[…]».

8 Το παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας φέρει τον τίτλο «Ελάχιστες προδιαγραφές για τη σωματική και τη διανοητική ικανότητα οδήγησης μηχανοκινήτου οχήματος» και ορίζει τα εξής:

«Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος παραρτήματος, οι οδηγοί κατατάσσονται σε δύο ομάδες:

1.1. Ομάδα 1

οδηγοί οχημάτων των κατηγοριών A, A1, A2 AM B, B1 και BE,

1.2. Ομάδα 2

οδηγοί οχημάτων των κατηγοριών C, CE, C1, C1E, D, DE και D1 και D1E.

[…]

Ιατρικές εξετάσεις

[…]

4. Ομάδα 2:

Οι υποψήφιοι πρέπει να υποβάλλονται σε ιατρική εξέταση πριν από την αρχική χορήγηση άδειας και στη συνέχεια, οι οδηγοί ελέγχονται δυνάμει του ισχύοντος εθνικού συστήματος στο κράτος μέλος της κανονικής διαμονής στα πλαίσια κάθε ανανέωσης της άδειας οδήγησης.

5. Κατά τη χορήγηση ή για κάθε μεταγενέστερη ανανέωση μιας άδειας οδήγησης, τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν την τήρηση αυστηρότερων κανόνων από αυτούς που προβλέπει το παρόν παράρτημα.

Οπτική ικανότητα

6. Κάθε υποψήφιος για τη χορήγηση άδειας οδήγησης υποβάλλεται στις ενδεδειγμένες εξετάσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι διαθέτει επαρκή οπτική οξύτητα για την οδήγηση μηχανοκίνητων οχημάτων. Σε περίπτωση βάσιμων αμφιβολιών όσον αφορά την επάρκεια όρασης του υποψηφίου, ο τελευταίος εξετάζεται από αρμόδια ιατρική αρχή. Κατά την εξέταση αυτή παρέχεται ιδιαίτερη προσοχή στην οπτική οξύτητα, στο οπτικό πεδίο, στην όραση σε ημίφως, στην ευαισθησία σε θάμβος και σε αντίθεση, στη διπλωπία και σε άλλες οπτικές παραμέτρους που μπορεί να είναι σημαντικές για την ασφαλή οδήγηση.

   Όσον αφορά οδηγούς της ομάδας 1, είναι δυνατόν να εξετάζεται το ενδεχόμενο χορήγησης άδειας σε "εξαιρετικές περιπτώσεις", έστω και αν δεν πληρούνται οι προδιαγραφές σχετικά με το οπτικό πεδίο ή προδιαγραφές σχετικά με την οπτική οξύτητα. Στις περιπτώσεις αυτές ο οδηγός πρέπει να υποβληθεί σε εξέταση από αρμόδια ιατρική αρχή, ώστε να αποδείξει ότι δεν υφίσταται άλλη διαταραχή της οπτικής λειτουργίας, συμπεριλαμβανομένων της ευαισθησίας σε θάμβος και σε αντίθεση και της όρασης σε ημίφως. Επίσης, ο υποψήφιος για τη χορήγηση ή την ανανέωση άδειας πρέπει να υποβληθεί από αρμόδια αρχή σε πρακτική δοκιμασία με θετική έκβαση.

[…]

Ομάδα 2:

6.4. Κάθε υποψήφιος για τη χορήγηση ή την ανανέωση άδειας οδήγησης διαθέτει οπτική οξύτητα τουλάχιστον 0,8 για τον οφθαλμό με την καλύτερη όραση και τουλάχιστον 0,1 για τον οφθαλμό με τη λιγότερο καλή όραση, εν ανάγκη με διορθωτικούς φακούς. Εάν για να επιτευχθούν οι τιμές 0,8 και 0,1 χρησιμοποιούνται διορθωτικοί φακοί, η ελάχιστη οξύτητα (0,8 και 0,1) πρέπει να επιτυγχάνεται είτε με ομματοϋάλια ισχύος όχι μεγαλύτερης από 8 διοπτρίες είτε με φακούς επαφής. Η διόρθωση πρέπει να είναι ικανοποιητικά ανεκτή.

   Επιπλέον, με τους δύο οφθαλμούς το οριζόντιο οπτικό πεδίο πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον 160 μοίρες, με επέκταση τουλάχιστον κατά 70 μοίρες αριστερά και δεξιά και κατά 30 μοίρες άνω και κάτω. Δεν πρέπει να υπάρχουν ελαττώματα εντός ακτίνας 30 μοιρών κεντρικά.

   Δεν εκδίδονται ούτε ανανεώνονται άδειες οδήγησης για υποψήφιους ή για οδηγούς που πάσχουν από δυσλειτουργική ευαισθησία σε αντίθεση ή από διπλωπία.

   Μετά από ουσιώδη απώλεια όρασης σε ένα οφθαλμό, πρέπει να προβλέπεται κατάλληλο χρονικό διάστημα προσαρμογής (παραδείγματος χάρη έξι μήνες), κατά το οποίο το συγκεκριμένο άτομο δεν επιτρέπεται να οδηγεί. Αφού παρέλθει αυτό το χρονικό διάστημα, η οδήγηση επιτρέπεται μόνο μετά από θετική γνωμάτευση ειδικών για την όραση και την οδήγηση.

[…]»

Το ολλανδικό δίκαιο

9 Το άρθρο 111, παράγραφος 1, του Wegenverkeerswet 1994 (νόμου του 1994 περί οδικής κυκλοφορίας) ορίζει τα εξής:

«Άδεια οδηγήσεως μπορεί να χορηγηθεί, κατόπιν αιτήσεως και κατόπιν καταβολής του τιμήματος που καθορίζεται για τον σκοπό αυτό, μόνο στο πρόσωπο:

a) το οποίο έχει συμπληρώσει το κατώτατο όριο ηλικίας που καθορίζεται με γενικό διοικητικό μέτρο για την οδήγηση μηχανοκίνητου οχήματος της κατηγορίας την οποία αφορά η αίτηση για τη χορήγηση άδειας οδήγησης και

b) το οποίο, κατόπιν εξετάσεως η οποία διενεργείται από τις αρχές ή εξ ονόματος των αρχών σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται με γενικό διοικητικό μέτρο ή βάσει άδειας οδήγησης η οποία του έχει χορηγηθεί στο παρελθόν ή του έχει χορηγηθεί εκτός των Κάτω Χωρών από την αρμόδια προς τούτο αρχή και η οποία πληροί τις προϋποθέσεις που καθορίζονται με γενικό διοικητικό μέτρο, διαθέτει επαρκή ικανότητα και επαρκή επίδοση οδήγησης ή, αν η αίτηση αφορά τη χορήγηση έγκυρης άδειας οδήγησης μοτοποδηλάτων, διαθέτει επαρκή ικανότητα οδήγησης.»

10 Το άρθρο 97, παράγραφος 1, του Reglement rijbewijzen (βασιλικού διατάγματος για τις άδειες οδήγησης) προβλέπει ότι, κατόπιν αιτήσεως και με την καταβολή του καθορισθέντος προς τούτο τιμήματος, η CBR καταχωρίζει τις βεβαιώσεις ικανότητας στο μητρώο αδειών οδήγησης για κάθε πρόσωπο που πληροί τις απαιτήσεις που έχουν τεθεί με την υπουργική απόφαση σχετικά με τη σωματική και διανοητική ικανότητα οδήγησης μηχανοκίνητων οχημάτων. Η CBR κοινοποιεί την καταχώριση αυτή στον αιτούντα.

11 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της Regeling eisen geschiktheid 2000 (υπουργικής αποφάσεως του 2000 για τις απαιτήσεις ικανότητας, στο εξής: υπουργική απόφαση του 2000) έχει ως εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας υπουργικής απόφασης, νοούνται ως:

a) ομάδα 1: οι άδειες οδήγησης των κατηγοριών A1, A2, A, B, B + E και T·

b) ομάδα 2: οι άδειες οδήγησης των κατηγοριών C, C1, CE, C1E, D, D1, DE και D1E.»

12 Το άρθρο 2 της υπουργικής αποφάσεως προβλέπει τα εξής:

«Οι απαιτήσεις σχετικά με τη σωματική και τη διανοητική ικανότητα οδήγησης μηχανοκίνητων οχημάτων καθορίζονται σύμφωνα με το παράρτημα που επισυνάπτεται στην παρούσα κανονιστική απόφαση.»

13 Κατά το συνημμένο στην υπουργική απόφαση του 2000 παράρτημα:

«[…]

Κεφάλαιο 3. Διαταραχές της όρασης

[…]

3.3. Οπτικά πεδία

a. Ομάδα 1: το οριζόντιο οπτικό πεδίο πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον 120 μοίρες, με επέκταση τουλάχιστον κατά 50 μοίρες αριστερά και δεξιά. Το κάθετο οπτικό πεδίο πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον 20 μοίρες άνω και κάτω. Δεν πρέπει να υπάρχουν ελαττώματα του οπτικού πεδίου εντός ακτίνας 20 μοιρών κεντρικά.

   Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, τα άτομα που δεν πληρούν τις προδιαγραφές ως προς το πεδίο όρασης, όπως σε περιπτώσεις σκοτώματος του οφθαλμού, τεταρτοκυκλικής ή ομώνυμης ημιανοψίας, μπορούν να κριθούν ικανά όσον αφορά τις άδειες οδήγησης της ομάδας 1. Προς τούτο, οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται είναι η έλλειψη κάθε άλλης οπτικής διαταραχής, η θετική γνωμάτευση οφθαλμίατρου και η επιτυχής συμμετοχή σε εξέταση οδήγησης (βλ. σημείο 3.5).

   Η εξαίρεση αυτή δεν εφαρμόζεται στα πρόσωπα των οποίων το οριζόντιο οπτικό πεδίο είναι κατώτερο των 90 μοιρών.

b. Ομάδα 2: το διοφθαλμικό οριζόντιο οπτικό πεδίο πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον 160 μοίρες, με επέκταση τουλάχιστον κατά 70 μοίρες αριστερά και δεξιά. Το κάθετο οπτικό πεδίο πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον 30 μοίρες άνω και κάτω. Δεν πρέπει να υπάρχουν ελαττώματα του οπτικού πεδίου εντός ακτίνας 30 μοιρών κεντρικά.

3.4. Απώλεια όρασης ενός οφθαλμού

a. Ομάδα 1: υφίσταται ανικανότητα σε περίπτωση αιφνίδιας απώλειας της όρασης ενός οφθαλμού, επομένως και σε περίπτωση ενοχλητικής διπλωπίας που καθιστά αναγκαία την κάλυψη του ενός οφθαλμού. Τα πρόσωπα αυτά μπορούν εκ νέου να κριθούν ικανά όσον αφορά τις άδειες οδήγησης της ομάδας 1 μετά από περίοδο προσαρμογής τουλάχιστον 3 μηνών και κατόπιν θετικής γνωμάτευσης οφθαλμιάτρου.

b. Ομάδα 2: σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μετά από περίοδο προσαρμογής τουλάχιστον 3 μηνών και κατόπιν θετικής γνωμάτευσης οφθαλμιάτρου, επαγγελματίας οδηγός ο οποίος είναι ήδη κάτοχος μιας ή περισσοτέρων αδειών οδήγησης της ομάδας 2 μπορεί να κριθεί εκ νέου ικανός όσον αφορά άδεια οδήγησης των κατηγοριών C/CE ή D/DE, της οποίας η ισχύς είναι γεωγραφικά περιορισμένη και δεν μπορεί να εκτείνεται πέραν του εδάφους των Κάτω Χωρών.

Οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται προς τούτο είναι θετική έκθεση οφθαλμιάτρου, δήλωση του εργοδότη συνταχθείσα σύμφωνα με το πρότυπο που έχει καταρτίσει η CBR και επιτυχής εξέταση οδήγησης (βλ. σημείο 3.5).»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

14 Ο WU, γεννηθείς το 1988, είχε ένα ατύχημα σε ηλικία ενός έτους, το οποίο του προκάλεσε κάταγμα στη βάση του κρανίου και οδήγησε στον περιορισμό του οριζόντιου οπτικού του πεδίου. Η πάθηση αυτή καλείται «ημιανοψία».

15 Στις 11 Ιουλίου 2007 του χορηγήθηκε άδεια οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος για τις κατηγορίες C και CE, τις οποίες αφορά το άρθρο 4, παράγραφος 4, στοιχεία στ′ και ζ′, της οδηγίας 2006/126.

16 Μετά την έκδοση της οδηγίας 2009/113, τέθηκε σε ισχύ στις 15 Σεπτεμβρίου 2009 η ελάχιστη προδιαγραφή που προβλέπεται στο σημείο 6.4 του παραρτήματος III της οδηγίας 2006/126. Η εν λόγω προδιαγραφή προβλέπει ότι, για τους οδηγούς οχημάτων των κατηγοριών C και CE, το οριζόντιο οπτικό πεδίο των δύο οφθαλμών πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον 160 μοίρες.

17 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι το αιτούν δικαστήριο δεν μπόρεσε να προσδιορίσει, ελλείψει δικαιολογητικών εγγράφων, αν, κατά την ημερομηνία που ο WU έλαβε την άδεια οδήγησης, η CBR ήταν ήδη ενήμερη για την πάθηση της όρασης από την οποία αυτός έπασχε, ούτε ποια ήταν τότε η θέση της CBR ως προς την εν λόγω πάθηση.

18 Στη συνέχεια, ο WU εργάστηκε για περισσότερα από δέκα έτη ως επαγγελματίας οδηγός. Κατά την περίοδο αυτή, οδηγούσε φορτηγά οχήματα, στις Κάτω Χώρες και στην αλλοδαπή, χωρίς πρόβλημα και χωρίς να εμπλακεί σε ατύχημα, έχοντας διανύσει συνολικά περισσότερα από ένα εκατομμύριο χιλιόμετρα.

19 Στο πλαίσιο αιτήσεως του WU για ανανέωση της άδειας οδήγησής του το 2016, η CBR απέρριψε, με απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 2017, την πρώτη του αίτηση για την αναγνώριση σωματικής και διανοητικής ικανότητας οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος. Παρά τη θετική γνωμάτευση οφθαλμιάτρου που εκδόθηκε στις 11 Ιανουαρίου 2017 καθώς και την ιατρική έκθεση που συνέταξε άλλος ιατρός στις 25 Αυγούστου 2016, ο οποίος είχε επίσης κρίνει τον WU ικανό να οδηγήσει, η CBR έκρινε ότι ο WU δεν πληρούσε την ελάχιστη απαίτηση κατά την οποία το οριζόντιο διοφθαλμικό οπτικό πεδίο πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον 160 μοίρες, όπως προβλέπει το σημείο 3.3, στοιχείο b, του παραρτήματος που προσαρτήθηκε στην υπουργική απόφαση του 2000.

20 Ο WU υπέβαλε διοικητική ένσταση κατά της ως άνω αποφάσεως. Με απόφαση της 13ης Ιουλίου 2017, η CBR απέρριψε την εν λόγω ένσταση ως αβάσιμη.

21 Ο WU άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως με την οποία απορρίφθηκε και η ένδικη προσφυγή του επίσης ως αβάσιμη από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Στο πλαίσιο της έφεσης που άσκησε, υποστήριξε ότι τόσο το σημείο 6.4 του παραρτήματος III της οδηγίας 2006/126 όσο και το σημείο 3.3, στοιχείο b, του παραρτήματος που προσαρτήθηκε στην υπουργική απόφαση του 2000 δεν συνιστούσαν αυστηρή ελάχιστη προδιαγραφή. Κατά την άποψή του, ήταν επομένως δυνατό να του χορηγηθεί βεβαίωση σωματικής και διανοητικής ικανότητας για την οδήγηση μηχανοκίνητου οχήματος, ακόμη και αν διαθέτει πιο περιορισμένο οπτικό πεδίο από εκείνο το οποίο επιτάσσουν οι ως άνω διατάξεις.

22 Με απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2019, το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας, Κάτω Χώρες) έκρινε την έφεση αβάσιμη και επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση. Έκρινε ότι το σημείο 6.4 του παραρτήματος III της οδηγίας 2006/126 αποτελεί ελάχιστη προδιαγραφή σχετικά με το οπτικό πεδίο από την οποία δεν χωρεί καμία εξαίρεση. Το σημείο 3.3, στοιχείο b, του παραρτήματος που προσαρτάται στην υπουργική απόφαση του 2000 συνιστά ορθή εφαρμογή του εν λόγω σημείου 6.4. Εφόσον είχε αποδειχθεί ότι το οριζόντιο διοφθαλμικό οπτικό πεδίο του WU είναι μικρότερο των 160 μοιρών και ότι, για τον λόγο αυτόν, ο WU δεν πληροί τη σχετική με το οπτικό πεδίο προδιαγραφή, η CBR ορθώς αρνήθηκε να χορηγήσει τη ζητηθείσα βεβαίωση ικανότητας και τούτο παρά το γεγονός ότι δύο ιατροί είχαν εκδώσει θετική γνωμάτευση για την εν λόγω αίτηση. Επομένως, δεν επιτρέπεται στη CBR να λάβει υπόψη τα ατομικά συμφέροντα του WU και να εφαρμόσει εξαίρεση υπέρ αυτού.

23 Στις 27 Αυγούστου 2018 ο WU υπέβαλε δεύτερη αίτηση για την αναγνώριση σωματικής και διανοητικής ικανότητας οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος, προκειμένου να αποκτήσει άδεια οδήγησης των μηχανοκίνητων οχημάτων των κατηγοριών C και CE εντός των Κάτω Χωρών. Στο πλαίσιο της δεύτερης αυτής αιτήσεως, η CBR έκρινε αναγκαίο να υποβάλει εκ νέου τον WU σε εξέταση της οπτικής του οξύτητας, η οποία όμως έπρεπε να πραγματοποιηθεί από διαφορετικό οφθαλμίατρο από εκείνον που είχε αποφανθεί στο πλαίσιο της πρώτης αιτήσεως. Στην έκθεση της 11ης Οκτωβρίου 2018, ο δεύτερος αυτός οφθαλμίατρος διαπίστωσε, πρώτον, ότι το οριζόντιο οπτικό πεδίο του WU ήταν μικρότερο των 160 μοιρών, δεύτερον, ότι, από το ατύχημα το 1989, η απώλεια του οπτικού πεδίου του WU ήταν σταθερή και, τρίτον, ότι, με το ίδιο οπτικό πεδίο, ο WU είχε ήδη λάβει δύο φορές θετική γνωμάτευση για την οδήγηση μηχανοκίνητων οχημάτων. Ως εκ τούτου, ο εν λόγω οφθαλμίατρος έκρινε ότι ο WU ήταν ικανός να οδηγεί μηχανοκίνητα οχήματα των κατηγοριών C και CE.

24 Ωστόσο, με απόφαση της 13ης Μαρτίου 2019, η CBR αρνήθηκε εκ νέου να χορηγήσει στον WU τη ζητηθείσα βεβαίωση ικανότητας, καθόσον ο WU δεν πληρούσε την ελάχιστη προδιαγραφή όσον αφορά το οριζόντιο οπτικό πεδίο για τους δύο οφθαλμούς, το οποίο δεν μπορούσε να είναι μικρότερο των 160 μοιρών.

25 Ο WU υπέβαλε ένσταση κατά της ως άνω αποφάσεως. Με απόφαση της 16ης Ιουλίου 2019, η CBR απέρριψε την εν λόγω ένσταση ως αβάσιμη. Κατά τη CBR, η έκθεση του δεύτερου οφθαλμιάτρου δείχνει απώλεια του οπτικού πεδίου αριστερά και για τους δύο οφθαλμούς. Το οριζόντιο οπτικό πεδίο είναι μικρότερο των 160 μοιρών. Ως εκ τούτου, ο WU δεν πληροί την απαίτηση του σημείου 3.3, στοιχείο b, του παραρτήματος που προσαρτήθηκε στην υπουργική απόφαση του 2000 ούτε τις απαιτήσεις του σημείου 3.4, στοιχείο b, του ίδιου παραρτήματος, το οποίο προβλέπει τη δυνατότητα να κριθεί, παρά ταύτα, ικανός για την οδήγηση μηχανοκίνητου οχήματος επαγγελματίας οδηγός ο οποίος είναι ήδη κάτοχος μιας ή περισσοτέρων αδειών οδήγησης της ομάδας 2 και ο οποίος χάνει αιφνιδίως την όρασή του σε έναν οφθαλμό, προκειμένου να αποκτήσει άδεια οδήγησης της ομάδας 2 γεωγραφικώς περιορισμένη στις Κάτω Χώρες, τούτο δε μετά από περίοδο προσαρμογής τουλάχιστον τριών μηνών και βάσει θετικής γνωμάτευσης οφθαλμίατρου. Συγκεκριμένα, κατά τη CBR, ο WU δεν είναι τυφλός κατά έναν οφθαλμό, αλλά έχει προσβληθεί από ημιανοψία, όπερ σημαίνει ότι είναι εν μέρει τυφλός τόσο ως προς το αριστερό όσο και ως προς το δεξί ήμισυ του οπτικού πεδίου. Η εν λόγω ημιανοψία είναι ομώνυμη, δηλαδή η απώλεια του οπτικού πεδίου εμφανίζεται και για τους δύο οφθαλμούς στην ίδια (αριστερή) πλευρά.

26 Με απόφαση της 21ης Μαΐου 2021, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έκρινε αβάσιμη την προσφυγή του WU κατά της τελευταίας ως άνω αποφάσεως. Έκρινε ότι ορθώς η CBR είχε αποφανθεί ότι το σημείο 3.4, στοιχείο b, του παραρτήματος που προσαρτήθηκε στην υπουργική απόφαση του 2000 δεν είχε εφαρμογή στην περίπτωση του WU, καθόσον ο τελευταίος δεν ήταν τυφλός κατά έναν οφθαλμό, αλλά έπασχε από ομώνυμη ημιανοψία. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έκρινε ότι δεν υφίσταται κανένας λόγος να θεωρήσει την εν λόγω απόφαση παράνομη υπό τις περιστάσεις που επικαλέστηκε ο WU, κατά τις οποίες αυτός αντιμετώπιζε περιορισμούς στην όρασή του από την ηλικία του ενός έτους, αντιστάθμιζε την έλλειψη πλήρους οπτικού πεδίου και ήταν προικισμένος με οξεία όραση, τούτο δε παρά τη θετική έκθεση του οφθαλμιάτρου της 11ης Οκτωβρίου 2018. Κατά το εν λόγω δικαστήριο, ο επιτακτικός χαρακτήρας του σημείου 3.4, στοιχείο b, του παραρτήματος που προσαρτήθηκε στην υπουργική απόφαση του 2000 δεν επιτρέπει να ληφθούν υπόψη τα ατομικά συμφέροντα του WU.

27 Ο WU άσκησε έφεση κατά της ως άνω αποφάσεως ενώπιον του Raad van State (Συμβουλίου της Επικρατείας), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου. Ισχυρίζεται, μεταξύ άλλων, ότι τρεις εκθέσεις, καταρτισθείσες από διαφορετικούς ιατρούς, τον έκριναν ικανό να οδηγεί φορτηγό. Υφίσταται βεβαίως περιορισμός του οπτικού του πεδίου, αλλά ο περιορισμός αυτός υφίσταται από τότε που βρισκόταν σε πολύ μικρή ηλικία και ο ίδιος τον αντισταθμίζει πλήρως με τον τρόπο με τον οποίο παρατηρεί την κυκλοφορία και κινεί το κεφάλι του. Ο WU τεκμηριώνει την άποψή του προσκομίζοντας βεβαίωση νευροψυχολόγου, η οποία εκθέτει ότι ο τρόπος με τον οποίο ο WU παρατηρεί την κυκλοφορία είναι τόσο ανεπτυγμένος ώστε ο WU μπορεί να λειτουργήσει κανονικά από άποψη όρασης. Κατά τον WU, το να επιτρέπεται σε πρόσωπο, το οποίο έχει μεν μια οπτική διαταραχή, αλλά διαθέτει αποδεκτή όραση, να οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα των κατηγοριών C και CE δεν αντιβαίνει στον σκοπό του συστήματος απαίτησης βεβαίωσης για τη σωματική και διανοητική ικανότητα οδήγησης μηχανοκίνητων οχημάτων. Η κατάσταση ενός τέτοιου προσώπου δικαιολογεί την εξαίρεση από την απαίτηση του σημείου 3.3, στοιχείο b, του παραρτήματος που επισυνάπτεται στην υπουργική απόφαση του 2000, όπως ακριβώς υφίσταται εξαίρεση για την προβλεπόμενη στο σημείο 3.4, στοιχείο b, του ίδιου παραρτήματος απώλεια της όρασης ενός οφθαλμού.

28 Το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί ότι, από ιατρικής άποψης, ο WU δεν πληροί βεβαίως την ελάχιστη προδιαγραφή κατά την οποία πρέπει να διαθέτει διοφθαλμικό οριζόντιο οπτικό πεδίο τουλάχιστον 160 μοιρών και η οποία προβλέπεται στο σημείο 6.4 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 2006/126. Εντούτοις, εκτιμά ότι τούτο δεν σημαίνει ότι έχει διαπιστωθεί ότι δεν είναι ικανός να οδηγεί μηχανοκίνητα οχήματα των κατηγοριών C και CE. Τίθεται το ζήτημα μήπως πρέπει να θεωρηθεί ότι ο WU είναι ικανός να οδηγεί τέτοια οχήματα, ερμηνευομένου του σημείου 6.4 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 2006/126 υπό την έννοια ότι η ελάχιστη προδιαγραφή που θέτει το σημείο αυτό πληρούται από πρόσωπο το οποίο αντισταθμίζει τον περιορισμό του οριζόντιου οπτικού του πεδίου. Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται επίσης αν υφίσταται δυνατότητα εφαρμογής της αρχής της αναλογικότητας, κατά την έκδοση αποφάσεως περί ανανέωσης της άδειας οδήγησης, έστω και αν η απαίτηση του σημείου 6.4 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 2006/126 δεν προβλέπει καμία εξαίρεση. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, πέραν των διαπιστώσεων των εμπειρογνωμόνων ιατρών σχετικά με τη σωματική και διανοητική ικανότητα οδήγησης μηχανοκίνητων οχημάτων του αιτούντος, κατά την εκτίμηση της αναλογικότητας της προς έκδοση αποφάσεως μπορεί να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι ο αιτών, στο παρελθόν, ήταν αποδεδειγμένα σε θέση να οδηγεί με ασφάλεια και ότι η άδεια οδήγησης που ζητήθηκε χρησιμοποιείται στο πλαίσιο της άσκησης επαγγέλματος. Συναφώς, θα πρέπει να δοθεί προσοχή στο άρθρο 15 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), το οποίο προβλέπει ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να εργάζεται και να ασκεί το επάγγελμα το οποίο επιλέγει ή αποδέχεται ελεύθερα.

29 Υπό τις συνθήκες αυτές το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1. Έχει το σημείο 6.4 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας [2006/126], ιδίως η απαίτηση να καλύπτει το οριζόντιο οπτικό πεδίο με τους δύο οφθαλμούς τουλάχιστον 160 μοίρες, υπό το πρίσμα της αρχής της αναλογικότητας, την έννοια ότι την εν λόγω απαίτηση μπορεί να πληροί και πρόσωπο το οποίο δεν την πληροί μεν από ιατρικής απόψεως, ωστόσο, σύμφωνα με διάφορους ειδικούς ιατρούς, είναι, πράγματι, ικανό να οδηγεί φορτηγό;

2. Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο εν λόγω ερώτημα, είναι δυνατόν, στο πλαίσιο της οδηγίας [2006/126], να διενεργηθεί έλεγχος αναλογικότητας σε συγκεκριμένη περίπτωση, μολονότι η απαίτηση στο σημείο 6.4 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας [2006/126] δεν προβλέπει καμία δυνατότητα παρεκκλίσεως σε τέτοιες περιπτώσεις;

3. Εάν αυτό ισχύει, ποιες είναι οι περιστάσεις που πρέπει να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του κατά πόσο υφίσταται, σε συγκεκριμένη περίπτωση, δυνατότητα παρεκκλίσεως από την απαίτηση σχετικά με το οπτικό πεδίο κατά την έννοια του σημείου 6.4 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας [2006/126];»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

30 Με τα ερωτήματά του, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το σημείο 6.4 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 2006/126, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα της αρχής της αναλογικότητας και του άρθρου 15 του Χάρτη, έχει την έννοια ότι πρόσωπο το οποίο δεν ανταποκρίνεται από ιατρικής απόψεως στην προβλεπόμενη στο εν λόγω σημείο απαίτηση, κατά την οποία, για τους οδηγούς της ομάδας 2, ήτοι τους οδηγούς οχημάτων των κατηγοριών C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 και D1E, το οριζόντιο οπτικό πεδίο με τους δύο οφθαλμούς πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον 160 μοίρες, δεν δύναται σε συγκεκριμένη περίπτωση να θεωρηθεί ότι, στο μέτρο που σύμφωνα με πλείονες εμπειρογνώμονες ιατρούς είναι πράγματι ικανό να οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα εμπίπτον σε μία από τις ως άνω κατηγορίες, πληροί την προαναφερθείσα απαίτηση.

31 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει από την αιτιολογική της σκέψη 8, η οδηγία 2006/126 προβαίνει σε ελάχιστη εναρμόνιση των προϋποθέσεων που διέπουν την έκδοση της προβλεπόμενης στο άρθρο 1 άδειας οδήγησης. Οι προϋποθέσεις αυτές ορίζονται ιδίως στα άρθρα 4 και 7 της οδηγίας και αφορούν, μεταξύ άλλων, το κατώτατο όριο ηλικίας, την ικανότητα οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος, τις δοκιμασίες στις οποίες οφείλει να επιτύχει ο υποψήφιος, καθώς και τη διαμονή του στο κράτος μέλος που εκδίδει την άδεια. Επιπλέον, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας, τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν αμοιβαία τις άδειες οδήγησης που εκδίδουν.

32 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α′, της οδηγίας 2006/126, η άδεια οδήγησης χορηγείται μόνο σε όσους υποψηφίους έχουν επιτύχει σε δοκιμασία ελέγχου των ικανοτήτων και της συμπεριφοράς, καθώς και σε δοκιμασία ελέγχου των γνώσεων και πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις για τη σωματική και διανοητική ικανότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραρτημάτων ΙΙ και ΙΙΙ της οδηγίας. Περαιτέρω, το άρθρο 7, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της ίδιας οδηγίας απαιτεί ως προϋπόθεση για την ανανέωση της άδειας οδήγησης την εκπλήρωση των εν λόγω ελάχιστων προδιαγραφών για τη σωματική και διανοητική ικανότητα των κατόχων αδειών οδήγησης των κατηγοριών C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 και D1E. Ως εκ τούτου, η διατύπωση των εν λόγω διατάξεων είναι επιτακτική.

33 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το σημείο 6.4, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 2006/126, το οποίο προβλέπει, στην απόδοσή του στη γαλλική γλώσσα, ότι το οριζόντιο οπτικό πεδίο με τους δύο οφθαλμούς πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον 160 μοίρες, είναι επίσης διατυπωμένο κατά τρόπο επιτακτικό. Μολονότι, όπως επισήμανε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η διάταξη αυτή περιέχει, στις αποδόσεις της οδηγίας σε ορισμένες γλώσσες, όπως στη γερμανική (sollte), στην αγγλική (should) και στη φινλανδική (olisi oltava), ένα λιγότερο δεσμευτικό ρήμα

σε σχέση με την απόδοσή της στη γαλλική γλώσσα, εντούτοις σε άλλες γλωσσικές αποδόσεις, όπως στην απόδοση στην ισπανική (deberá), στην ιταλική (deve), στην ολλανδική (dient) και στην πορτογαλική γλώσσα (deve), χρησιμοποιείται επίσης δεσμευτικό ρήμα.

34 Κατά πάγια νομολογία, η διατύπωση που χρησιμοποιείται σε ορισμένες γλωσσικές αποδόσεις διάταξης του δικαίου της Ένωσης δεν μπορεί να αποτελεί τη μοναδική βάση για την ερμηνεία της διάταξης αυτής ούτε μπορεί να της δίδεται, συναφώς, προτεραιότητα σε σχέση με τις άλλες γλωσσικές αποδόσεις. Πράγματι, η ανάγκη ομοιόμορφης εφαρμογής και, ως εκ τούτου, ομοιόμορφης ερμηνείας μιας πράξεως της Ένωσης δεν επιτρέπει να λαμβάνεται υπόψη αυτή μεμονωμένα, όπως έχει αποδοθεί σε μία γλώσσα, αλλά επιτάσσει να ερμηνεύεται με γνώμονα την όλη οικονομία και τον σκοπό της κανονιστικής ρυθμίσεως της οποίας αποτελεί στοιχείο, υπό το πρίσμα, ιδίως, των αποδόσεών της σε όλες τις γλώσσες (πρβλ. αποφάσεις της 12ης Νοεμβρίου 1969, Stauder, 29/69, EU:C:1969:57, σκέψεις 2 και 3, της 30ής Ιουνίου 2022, Allianz Elementar Versicherung, C-652/20, EU:C:2022:514, σκέψη 36, καθώς και της 18ης Ιανουαρίου 2024, Regionalna direktsia «Avtomobilna administratsia» Pleven, C-227/22, EU:C:2024:57, σκέψη 43).

35 Όσον αφορά τη γενική οικονομία της οδηγίας 2006/126, επισημαίνεται ότι το σημείο 6.4 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας δεν προβλέπει καμία εξαίρεση από την απαίτηση που προβλέπεται για τους οδηγούς της οριζόμενης στο σημείο 1.2 του εν λόγω παραρτήματος ομάδας 2, ήτοι ότι το οριζόντιο οπτικό τους πεδίο με τους δύο οφθαλμούς πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον 160 μοίρες, ενώ το σημείο 6, δεύτερο εδάφιο, του ίδιου παραρτήματος προβλέπει εξαίρεση για τους οδηγούς της ομάδας 1 οι οποίοι δεν πληρούν τις προδιαγραφές σχετικά με την οπτική οξύτητα και το οπτικό πεδίο.

36 Ελλείψει παρόμοιας εξαιρέσεως για τους οδηγούς της ομάδας 2, οι οδηγοί αυτοί πρέπει να πληρούν πάντοτε τις απαιτήσεις σχετικά με την οπτική οξύτητα και το οπτικό πεδίο όταν υποβάλλουν αίτηση για νέα άδεια οδήγησης ή για την ανανέωση υφιστάμενης άδειας.

37 Το Δικαστήριο έχει διαπιστώσει συναφώς ότι ο νομοθέτης της Ένωσης μερίμνησε να δημιουργήσει δύο κατηγορίες οδηγών αναλόγως των διαστάσεων του οχήματος, του αριθμού των μεταφερόμενων επιβατών και των ευθυνών που απορρέουν, συνεπώς, από την οδήγηση των εν λόγω οχημάτων. Πράγματι, τα χαρακτηριστικά των εν λόγω οχημάτων, όπως το μέγεθός τους, το βάρος τους, ή ακόμα οι δυνατότητες χειρισμού τους, δικαιολογούν την ύπαρξη διαφορετικών προϋποθέσεων για τη χορήγηση της άδειας οδήγησης για τα εν λόγω οχήματα (απόφαση της 22ας Μαΐου 2014, Glatzel, C-356/12, EU:C:2014:350, σκέψη 83).

38 Εξάλλου, η περίπτωση του σημείου 6.4, τέταρτο εδάφιο, του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 2006/126, η οποία, ως εξαίρεση, πρέπει να ερμηνεύεται στενά, διαφέρει από την περίπτωση περιορισμού του οριζόντιου οπτικού πεδίου με τους δύο οφθαλμούς. Κατά τη διάταξη αυτή, μετά από σημαντική απώλεια της όρασης σε έναν οφθαλμό, είναι δυνατόν, μετά από περίοδο προσαρμογής και κατόπιν θετικής γνωμάτευσης ειδικών για την όραση και την οδήγηση, να θεωρηθεί ότι ένα πρόσωπο είναι εκ νέου ικανό να οδηγεί. Εντούτοις, μια σημαντική απώλεια όρασης σε έναν οφθαλμό δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκην περιορισμό του οριζόντιου οπτικού πεδίου με τους δύο οφθαλμούς, οπότε οι καταστάσεις των οικείων οδηγών δεν είναι συγκρίσιμες.

39 Όσον αφορά τον σκοπό της οδηγίας 2006/126, η οδηγία αυτή, όπως προκύπτει από την αιτιολογική της σκέψη 8, προβαίνει σε ελάχιστη εναρμόνιση των προϋποθέσεων που διέπουν την έκδοση της προβλεπόμενης στο άρθρο 1 της οδηγίας άδειας οδήγησης, σκοπός δε αυτής της εναρμόνισης είναι, μεταξύ άλλων, να καθιερωθούν ορισμένα προαπαιτούμενα για την αμοιβαία

αναγνώριση της άδειας οδήγησης, ενώ συγχρόνως με τη εναρμόνιση επιδιώκεται ο σκοπός της οδηγίας να συμβάλει στη βελτίωση της οδικής ασφάλειας (πρβλ. απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2024, Regionalna direktsia «Avtomobilna administratsia» Pleven, C-227/22, EU:C:2024:57, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Η ως άνω αιτιολογική σκέψη 8 αναφέρει συναφώς ότι, για λόγους οδικής ασφάλειας, θα πρέπει να καθοριστούν οι ελάχιστες απαιτήσεις για την έκδοση άδειας οδήγησης και ότι θα πρέπει να εναρμονιστούν οι κανόνες σχετικά με τις εξετάσεις στις οποίες πρέπει να υποβάλλονται οι οδηγοί και σχετικά με τη χορήγηση της άδειας.

40 Οι ελάχιστες προδιαγραφές περί της σωματικής και διανοητικής ικανότητας για την οδήγηση μηχανοκίνητου οχήματος, που τίθενται στο παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας 2006/126, καθορίστηκαν, συνακόλουθα, για να ανταποκριθούν στις επιταγές της οδικής ασφάλειας, σύμφωνα με το άρθρο 91, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, ΣΛΕΕ (απόφαση της 22ας Μαΐου 2014, Glatzel, C-356/12, EU:C:2014:350, σκέψη 58).

41 Καθορίζοντας στο παράρτημα ΙΙΙ, για τους οδηγούς της ομάδας 2 κατά το παράρτημα αυτό, ένα ελάχιστο επίπεδο οριζόντιου οπτικού πεδίου με τους δύο οφθαλμούς, η οδηγία 2006/126 αποσκοπεί στη βελτίωση της οδικής ασφάλειας και ανταποκρίνεται, επομένως, σε σκοπό γενικού συμφέροντος της Ένωσης (πρβλ. απόφαση της 22ας Μαΐου 2014, Glatzel, C-356/12, EU:C:2014:350, σκέψη 51).

42 Στο πλαίσιο αυτό, υπενθυμίζεται ότι είναι ουσιώδες, προς διασφάλιση της οδικής ασφάλειας, τα πρόσωπα στα οποία χορηγείται άδεια οδήγησης να διαθέτουν κατάλληλες σωματικές ικανότητες, μεταξύ άλλων, όσον αφορά την όρασή τους, καθόσον τα σωματικά προβλήματα μπορούν να έχουν σημαντικές συνέπειες. Είναι, πράγματι, ευρέως γνωστό ότι η όραση πληροί ουσιώδη λειτουργία για την οδήγηση μηχανοκίνητων οχημάτων και, ως εκ τούτου, όσο μειωμένη είναι η λειτουργία αυτή τόσο περισσότερο πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι σχετικές με την οδική ασφάλεια απαιτήσεις (απόφαση της 22ας Μαΐου 2014, Glatzel, C-356/12, EU:C:2014:350, σκέψη 54).

43 Όπως υπογράμμισε η Επιτροπή, η αναγνώριση ορισμένου περιθωρίου εκτίμησης, προκειμένου να θεωρηθεί, σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, ικανό να οδηγήσει ένα πρόσωπο το οποίο δεν ανταποκρίνεται, από ιατρικής άποψης, στην απαίτηση του σημείου 6.4 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 2006/126, αλλά το οποίο είναι, κατά την άποψη πλειόνων εμπειρογνωμόνων ιατρών, πράγματι ικανό να οδηγεί φορτηγό, θα μπορούσε να οδηγήσει σε διαφορετικές προσεγγίσεις από ένα κράτος μέλος σε άλλο, όπερ θα μπορούσε να υπονομεύσει τους σκοπούς της οδηγίας.

44 Πρέπει να προστεθεί ότι ούτε η ύπαρξη θετικών γνωματεύσεων σχετικά με την ικανότητα οδήγησης, οι οποίες εκδόθηκαν από οφθαλμιάτρους, μπορεί να δικαιολογήσει τη μη εφαρμογή, σε συγκεκριμένη περίπτωση, της απαίτησης του σημείου 6.4 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 2006/126, στο μέτρο που από την αιτιολογική σκέψη 9 και από το άρθρο 7, παράγραφος 3, στοιχείο α′, της οδηγίας προκύπτει σαφώς ότι, αφενός, ο ενδιαφερόμενος υποχρεούται να αποδείξει την τήρηση της ελάχιστης προδιαγραφής του δευτέρου εδαφίου του σημείου 6.4, και όχι την ικανότητά του να οδηγεί, και, αφετέρου, οι οφθαλμολογικές γνωματεύσεις ή πραγματογνωμοσύνες δεν μπορούν να θεραπεύσουν την έλλειψη τέτοιας απόδειξης.

45 Επομένως, λαμβανομένης υπόψη της γενικής οικονομίας και του σκοπού της οδηγίας 2006/126, το σημείο 6.4, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι είναι δυνατόν να απολαύουν εξαίρεσης οι οδηγοί της ομάδας 2 οι οποίοι δεν

ανταποκρίνονται μεν, από ιατρικής άποψης, στην απαίτηση που θέτει η διάταξη αυτή, αλλά είναι, σύμφωνα με πλείονες εμπειρογνώμονες ιατρούς, πράγματι ικανοί να οδηγούν όχημα μιας εκ των κατηγοριών που εμπίπτουν στην ομάδα αυτή.

46 Όσον αφορά την εκτίμηση της αναλογικότητας της αποφάσεως που πρόκειται να εκδοθεί επί της ανανέωσης άδειας οδήγησης σε συγκεκριμένη περίπτωση, το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, πέραν των διαπιστώσεων των ειδικών σχετικά με την ικανότητα οδηγήσεως του αιτούντος, είναι δυνατόν να συνεκτιμηθεί το γεγονός ότι, αποδεδειγμένα, ο εν λόγω αιτών ήταν προηγουμένως σε θέση να οδηγεί με ασφάλεια και ότι η εν λόγω άδεια οδήγησης χρησιμοποιήθηκε στο πλαίσιο της άσκησης επαγγέλματος, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 15 του Χάρτη, το οποίο προβλέπει ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να εργάζεται και να ασκεί το επάγγελμα το οποίο επιλέγει ή αποδέχεται ελεύθερα.

47 Συναφώς, η στάθμιση μεταξύ, αφενός, των επιταγών της οδικής ασφάλειας και, αφετέρου, άλλων δικαιωμάτων και συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένης της κινητικότητας για όλους και της πρόσβασης στο επάγγελμα του επαγγελματία οδηγού, έχει ήδη πραγματοποιηθεί από τον νομοθέτη της Ένωσης, ο οποίος διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως όσον αφορά σύνθετες εκτιμήσεις ιατρικής φύσεως όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη, επιδιώκοντας να περιορίσει κατά το δυνατόν κάθε προσβολή των δικαιωμάτων των προσώπων που πάσχουν από προβλήματα όρασης (πρβλ. απόφαση της 22ας Μαΐου 2014, Glatzel, C-356/12, EU:C:2014:350, σκέψεις 52 και 62). Ως εκ τούτου, ο νομοθέτης της Ένωσης θέσπισε τους κανόνες που προβλέπει η οδηγία 2006/126, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τα συμπεράσματα της έκθεσης «New standards for the visual functions of drivers» που δημοσιεύθηκε τον Μάιο του 2005 από την ομάδα εργασίας «Vision», η οποία συστάθηκε από την συγκροτηθείσα δυνάμει του άρθρου 9 της ως άνω οδηγίας επιτροπή για την άδεια οδήγησης, έκθεσης στην οποία παραπέμπει το αιτούν δικαστήριο.

48 Ωστόσο, διαπιστώνεται ότι το σημείο 6.4, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 2006/126 θέτει, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 33 έως 45 της παρούσας αποφάσεως, σαφή απαίτηση κατά την οποία το οριζόντιο οπτικό πεδίο με τους δύο οφθαλμούς πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον 160 μοίρες.

49 Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν είναι προφανώς δυνατή ερμηνεία της ως άνω διάταξης η οποία να επιτρέπει, σε συγκεκριμένη περίπτωση, την απόκλιση από τον σαφή κανόνα που θεσπίζει το εν λόγω ελάχιστο όριο (πρβλ. απόφαση της 22ας Μαΐου 2014, Glatzel, C-356/12, EU:C:2014:350, σκέψη 71).

50 Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω, στα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το σημείο 6.4 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 2006/126, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα της αρχής της αναλογικότητας και του άρθρου 15 του Χάρτη, έχει την έννοια ότι πρόσωπο το οποίο δεν ανταποκρίνεται από ιατρικής απόψεως στην προβλεπόμενη στο εν λόγω σημείο απαίτηση, κατά την οποία, για τους οδηγούς της ομάδας 2, ήτοι τους οδηγούς οχημάτων των κατηγοριών C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 και D1E, το οριζόντιο οπτικό πεδίο με τους δύο οφθαλμούς πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον 160 μοίρες, δεν δύναται σε συγκεκριμένη περίπτωση να θεωρηθεί ότι, στο μέτρο που σύμφωνα με πλείονες εμπειρογνώμονες ιατρούς είναι πράγματι ικανό να οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα εμπίπτον σε μία από τις ως άνω κατηγορίες, πληροί την προαναφερθείσα απαίτηση.

Επί των δικαστικών εξόδων

51 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφαίνεται:

Το σημείο 6.4 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 2006/126/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για την άδεια οδήγησης, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/113/ΕΚ της Επιτροπής, της 25ης Αυγούστου 2009, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 15 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

έχει την έννοια ότι:

πρόσωπο το οποίο δεν ανταποκρίνεται από ιατρικής απόψεως στην προβλεπόμενη στο εν λόγω σημείο απαίτηση, κατά την οποία, για τους οδηγούς της ομάδας 2, ήτοι τους οδηγούς οχημάτων των κατηγοριών C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 και D1E, το οριζόντιο οπτικό πεδίο με τους δύο οφθαλμούς πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον 160 μοίρες, δεν δύναται σε συγκεκριμένη περίπτωση να θεωρηθεί ότι, στο μέτρο που σύμφωνα με πλείονες εμπειρογνώμονες ιατρούς είναι πράγματι ικανό να οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα εμπίπτον σε μία από τις ως άνω κατηγορίες, πληροί την προαναφερθείσα απαίτηση.

(υπογραφές)